

Kállay Miklós temetése

NEW YORK. — Két napon át zárandokoltak a magyar emigráció New Yorkban élő tagjai Kállay Miklós volt miniszterelnök virágerdőbe öltöztetett koporsójához, amely a Madison Avenue és 81-es utca sarkán levő Campbell Funeral Chapelben volt felravatalozva. Ez a kegyeletes zárandoklat január 17-én délelőtt, a temetés napján érte el tetőpontját: annyian jöttek el, hogy a zsufolásig amugyis megtöltött teremből az emberek százai szorultak ki.

Mindenki ott volt, aki a magyar politikai életben otthon és itt kint valaha is szerepet játszott, azonkívül a barátok és tisztelők nagy tömege, nemcsak newyorkiak, hanem messze vidékről, sőt külföldről is. Egyik fia, András, Németországból, a másik, Kristóf, Olaszországból érkezett a temetésre, amelyen részt vett az ugyancsak külföldön élő ifj. Horthy Miklós is.

A ravatalnál előbb Eckhardt Tibor dr. beszélt, aki felelevenítette ifjúkori emlékeit Kállay Miklóssal kapcsolatban. Elmondta, hogy együtt jártak a párisi Sorbonne Egyetemre, ahol tulajdonképpen megszületett és megszilárdult Kállay Miklós lelkében a Nyugathoz való tartozás érzése. "Kállay ellenzékéhez tartoztam annak idején — mondotta Eckhardt — de el kell ismernem, hogy Bárdossy után igen nehéz körülmények között vette át az ország kormányzását és minden tőle telhetőt megtett, hogy az országot és annak népet megóvja a katasztrófától."

Utána Bernard Yarrow, Free Europe senior alelnök, szólt nagy elismeréssel az elhunyról. "Két fenyegető nagyhatalom között egy kis országot kormányozni emberfeletti dolog volt" — mondta és megállapította, hogy Kállay még ebben a nehéz helyzetben is megtalálta a nyugati hatalmakhoz való közeledés útját és nem rajta mulott, hogy a háborúból való kiugrás nem sikerült.

A koporsót ezután átkisérték a Szent István magyar római katolikus templomba, ahol Varga Béla celebrálta a gyászmisét papi segédlettel és ugyancsak ő mondott nagyhatású bucsubeszédet a gyászoló magyarság nevében.

Ha Magyarország ma szabad volna és Kállay Miklós otthon halt volna meg, országos harangzugás közepette a Parlament kupola csarnokában ravatalozná fel hálás nemzete. A bucsuztató beszédet az ország legelső embere mondaná. Az ország hercegprímása nagy papi asszisztenciával adná meg az utolsó feloldozást. A Parlament külön ülésén törvényt hozna és törvénybe iktatná Kállay Miklós érdemeit. A vidék, különösen a Nyírség népe tömegesen zárandokolna fel Budapestre, hogy utolsó istenhozzádot mondjon annak a nagy magyarnak, aki annyira szerette népét és akit népe is oly hűségesen szeretett. A magyar Pantheonban disziszrhelesen mondana utolsó istenhozzádot a főváros és az egész ország.

Mi itt most New Yorkban

SZABADSÁG

Szent István templomában adjuk meg Kállay Miklósnal mindazt, amit rabszolgasorsban szenvedő népe ma nem adhat meg.

Ez a temetés szentebb, nagyobb, mintha bárhol másutt lenne a világon, mert száműzött magyarok szeretetet sugározza, aranyozza ezt be.

A Gondviselés különös kegye, hogy itt New Yorkban Szent István magyar templomában gyülekezünk. Kállay Miklós, az ősi Balog Semlyén nemzetség fia, itt fekszik haló poraiban rokonának, Szent Istvánnak templomában. Mindig gyermeki hűséggel, férfi öntudattal emlegette családját és ragaszkodott őseihez, akiket a Mindenható Isten örök szeretete adott neki.

Kállay Miklós végigjárta a magyar államférfiak minder iskoláját. Kállay Miklós válalta a legnagyobb életvesztést. Egész életét hozta áldozatul, amikor 1942-ben a reménytelen háború közepette, a kilátástalan jövő sötétségében, az ország alkotmányához, tradícióihoz és keresztény humanizmusához hiven vállalta a miniszterelnökséget. Csak ő volt egyedül, aki ezt a szerepet betölthette és aki meg-

próbálta visszafordítani a sors kegyetlen kerekét. Ősei 1000 éven át védték a nemzet függetlenségét, népét, becsületét. Kállay Miklós programja készen volt: menteni mindet, magyar életét és megpróbálni a lehetetlent is, előkészíteni a békét, amely után a megpróbáltatásban szenvedő népe áhi-tozott. Ismerte jól a veszélyt, amely körülvette attól a pillanattól kezdve, amikor vállalta a miniszterelnökséget. A világ nem nagyon tudja, akik-tudták, régen meghaltak, vagy akik még élnek — talán elfeledték Kállay Miklós első hősi lépéseit azon az uton, amely Mauthausenben és Dachauban végződött. Amikor bemutatkozásra jelent meg az akkori vezető kormánypárt parlamenti csoportjának ülésén, pár öreg barátja tapsolt csak neki, a nagy többség azonban füttyüléssel fogadta és lehurrogta. Kállay Miklós azonban nem rettent vissza.

Kállay Miklós korának bölcs, óvatos politikusa, népének valóban atyja volt. Példát adott minden idők magyarjának arra, hogy hogyan lehetett és hogyan kell megpróbálni mindent a nemzetért, a nemzet akaratának teljesítéséért, hogyan kell védenie a drága magyar vért, az egyre fogyó magyar életet. Példaadása történelmi abban is, hogyan kell szolgálni a nemzetet. Nem hiába mintázta Jó-

kai a Magyar Nabobnak he-
sét, Kárpáthy Zoltánt, Kállay
Miklós nagyatyjáról. Kállay
valóban hordozta minden
gondját magyar népének.

Kállay Miklós példát muta-
tó tanító mestere volt korá-
nak, népének. Mindig nagy
volt munkájában, hazájáért
hozott áldozataiban. Emberi-
leg azonban a legnagyobbá
nőtte magát a száműzetésben.
Megadással, türelemmel, alá-
zatossággal vállalta a szám-
űzött, kegyetlen sorsát, életét.
Hitét egy pillanatra sem vesz-
tette el.

Kormányzása alatt az or-
szág kapui még tágabbra nyil-
tak a meggyőződésükért, val-
lásukért üldözött menekülők
előtt.

Shakespeare éneklé meg,
hogy az ember meghal, de ami
jót cselekedett, az túléli őt.
Kállay Miklós! Itt nyugszól
poraidban, de a rengeteg em-
ber, akinek életét megmentet-
ted és a sok jócselekedet, ame-
lyet műveltél, túl éli örökké a
Te életedet. A gyászmisében
idézzük a Szentírást, hogy az
embert cselekedetei követik az
Isten elé. Kállay Miklós, Te
nem üres kézzel, nem üres ta-
risznyával jelentkezel az Örök-
kévalóság kapuján! Egész em-
ber, bölcs, jó vezetője voltál
népednek. Sok jót cselekedtél,
Istenért, népedért, hazáért.
Isten Vele!

A koporsót ezután a Haw-
thorne Circle, N. Y.-ban lévő
Gate of Heaven római katoli-
kus temetőbe kísérték, ahol
felesége mellé temetik el. Az
azonnali elföldelést meggátol-
ta a sirások sztrájkja, ugy-
hogy ideiglenesen az ottani
kápornában ravatalozták fel.

Sh. épen fordítva
mondta: a
rossz éli túl